

09. 06. 2009

8.6.2009

ad 49/815/2009
ad 1384/815/2008
ad 396/815/2009

→ Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntöne 15.4.2009 49/815/2009

**KANNANOTTO JÄTETTYIHIN YDINVOIMALAITOSHANKKEIDEN
PERIAATEPÄÄTÖSHAKEMUKSIIN SEKÄ LAUSUNTO FENNOVOIMA OY:N
YDINVOIMALAITOSHANKETTA KOSKEVASTA
PERIAATEPÄÄTÖSHAKEMUKSESTA**

Työ- ja elinkeinoministeriölle jätettyihin ydinvoimalaitoshankkeita koskeviin periaatelupapäätöshakemuksiin Huoltovarmuuskeskus toteaa seuraavaa.

Huoltovarmuuden turvaamisessa riittäväällä kotimaisella sähkön tuotantokapasiteetilla on keskeinen merkitys. Maamme sähköhuolto on vuosien saatossa tullut enenevässä määrin riippuvaiseksi Suomen ulkopuolelta tuotavasta sähköstä.

Valtioneuvoston kesällä 2008 tekemässä päätöksessä huoltovarmuuden tavoitteista (Vnp 539/2008) todetaan sähkön tuotantokapasiteetista, että kotimaisen sähköntuotantokapasiteetin suhteellinen osuus huippukulutuksesta pidetään vähintään nykyisellä tasolla. Edellisen lisäksi sähköntuotantokapasiteetin riittävyttä on käsitelty valtioneuvoston ilmasto- ja energiastrategiaa koskevassa selonteossa eduskunnalle marraskuussa 2008. Selonteossa todetaan muun muassa, että maamme oman tuotantokapasiteetin tulee pystyä kattamaan huipun aikainen kulutus ja mahdolliset tuontihäiriöt.

Maamme sähköntuotantokapasiteetti vuoden 2009 alussa oli noin 13 200 MW, jonka lisäksi kantaverkkoyhtiö Fingridillä Oyj:llä on käytettävissä noin 800 MW edestä nopeasti käynnistettävää verkon ylläpitoon tarkoitettua reservikapasiteettia. Pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt ovat laskeneet, että kovana pakkaspäivänä teollisuuden normaalissa käyntitilanteessa sähkön huippukulutus tunnin keskitenhona voi olla jopa 15 100 MW. Tällaisessa tilanteessa sähkön tuontitarve voi olla noin 2 000 MW.

Sähkön tuonnin osalta rakenteellinen riippuvuus Venäjältä tuotavasta sähköstä on merkittävä, noin 1 400 MW.

Suomen sähköhuollon keskeinen lähtökohta on riittävä kotimainen tuotantokapasiteetti sekä toimivat pohjoismaiset sähkömarkkinat. Näiden markkinoiden toiminnan kannalta on tärkeää saada niille sekä lisää toimijoita että tuotantokapasiteettia. Lisädinvoima tarjoaa ennustettavaa perusvoimakapasiteettia näille sähkömarkkinoille.

Huoltovarmuuskeskuksessa on tutustuttu kaikkien kolmen ydinvoimalaitoshankkeen periaatepäätöshakemuksiin. Kunkin laitoksen suunniteltu sähköteho, Olkiluoto 4 ja Loviisa 3 kumpikin 1 000–1 800 MW sekä Fennovoima 1 250–1 700 MW parantaa merkittävästi Suomen sähkötasetta. Uusi kapasiteetti korvaa lisäksi hiilidioksidivapaasti vanhaa päästöllistä lauhdekapasiteettia.

Ydinenergialain mukaan ydinenergian käytön tulee olla, sen eri vaikutukset huomioon ottaen, yhteiskunnan kokonaisedun mukaista. Valtioneuvoston on harkittava periaatepäätöstä yhteiskunnan kokonaisuuden kannalta ja otettava huomioon ydinlaitoksesta aiheutuvat hyödyt ja haitat, kiinnittäen erityisesti huomiota:

- 1) ydinlaitoshankkeen tarpeellisuuteen maan energiahuollon kannalta;
- 2) ydinlaitoksen suunnitellun sijaintipaikan sopivuuteen ja ydinlaitoksen ympäristövaikutuksiin; sekä
- 3) ydinpolttoaine ja ydinjätehuollon järjestämiseen.

Ydinvoimalaitoshankkeille on tyypillistä, että laitoshankkeen läpivienti voi kestää kymmenkunta vuotta lupaprosessien laajuudesta ja rakentamisen haasteellisuudesta johtuen. Kun laitoshanketta luvitetaan, tulee yhteiskunnan kokonaisetua tarkastella riittävän pitkällä aikajänteellä - ei pelkästään vallitsevan suhdannetilanteen perusteella.

Huoltovarmuuskeskuksen näkemyksen mukaan ydinvoimalaitoshankkeet ovat välttämättömiä maamme sähköhuollossa. On hyvin todennäköistä, että sähkönkäyttö lisääntyy tulevaisuudessa. Liikenteen, lämmityksen ja teollisuuden tuotantoprosessien energiankäytön tehostuminen merkitsee sähkönkäytön lisääntymistä. Nykyinen, laajasti informaatiotekniikkaa hyödyntävä yhteiskunta tulee entistä enemmän riippuvaisemmaksi häiriöttömästä ja luotettavasta sähkön saatavuudesta.

Huoltovarmuuden turvaamisen kannalta keskeistä on poistumassa olevan sähköntuotantokapasiteetin korvaaminen, omavaraisuuden lisääminen (sähkön tuontiriippuvuuden väheneminen), huoltovarmuuden parantaminen maantieteellisellä ja omistuksellisella hajauttamisella, kilpailun ja markkinaosapuolten lukumäärän sekä osaamisen lisääntyminen.

Maamme huoltovarmuutta parantaa sähköntuotannon hajauttaminen ja sijoittuminen kulutuksen ja siirtoverkon suhteen tarkoituksenmukaisesti. Hakemuksissa esitetyillä laitospaikoilla on erilainen vaikutus tuotannon sijoittumiseen. Suuri tuotannon alueellinen keskittyminen aiheuttaa haasteita erityisesti ympäröivän infrastruktuurin ja varavoimajärjestelyjen toimivuudelle sellaisissa tilanteissa, joissa koko alueellinen tuotantokeskittymä olisi jostain syystä pois käytöstä.

Periaatepäätöstä mietittäessä on mahdollista ja tarkoituksenmukaista ottaa huomioon ydinvoiman omistajien joukon laajeneminen määrällisesti sekä merkittävien sähkökäyttäjien että jakelijoiden suuntaan. Tällä kaikella on sähkömarkkinoiden toimivuutta parantava vaikutus.

Huoltovarmuuden turvaamisessa ja ilmasto- ja energiastrategian toteuttamisessa ydinvoiman lisärakentamisesta koituvat hyödyt ovat mielestämme selkeästi havaittavissa.

Edellä olevaan viitaten Huoltovarmuuskeskus pitää ydinvoiman lisärakentamista maamme sähköhuollon toimivuuden ja huoltovarmuuden kannalta erittäin hyödyllisenä ja ajankohtaisena.

Toimitusjohtaja

Ilkka Kananen

Johtaja

Risto Leukkunen